

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A.K. SKUNDO**

2020 m. spalio d. Nr. S- (7-169/2020)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos narės, pavaduojančios komisijos pirmininką Rasos Stravinskaitės, narių Evaldo Raistenskio, Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės (pranešėja), išnagrinėjo A.K. (toliau – Pareiškėjas) 2020-09-01 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2020-08-24 sprendimo grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-977638 (toliau – Sprendimas arba Sprendimas grąžinti permoką). Pareiškėjo atstovas advokatas P.P., Inspekcijos atstovai R.M. 2020-09-22 Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu dalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėjas nurodo teikiantis 2020-09-01 skundą dėl Inspekcijos 2020-08-27 sprendimo Nr. 331-977638 dalies, kuria buvo nuspręsta įskaityti 10755,91 Eur permokos sumą. Pareiškėjo nuomone, Inspekcija nepagrįstai įskaitė dalį Pareiškėjo turimos mokestinės permokos Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) delspinigiams padengti. Pareiškėjas nurodo, kad 2020-02-14 Inspekcijai pateikė prašymą netaikyti priverstinio vykdymo procedūrų ir neišieškoti iš Pareiškėjo mokestinių delspinigių sumos, kadangi dėl mokestinių delspinigių vyksta mokestinis ginčas.

Pareiškėjas nurodo, kad vadovaujantis MAĮ 100 straipsnio 1 dalies nuostatomis, mokesčių mokėtojas negali būti atleistas nuo mokestinių delspinigių sumos, jeigu ji yra priverstinai išieškota / įskaityta. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjas pateikė skundą dėl įskaitytos delspinigių dalies (mokestinių delspinigių suma yra ginčijama), taip pat pateikė prašymą stabdyti delspinigių dalies priverstinio išieškojimo / vykdymo procedūras. Inspekcija raštu yra informavusi Pareiškėją, kad Inspekcija neinicijuos GPM delspinigių išieškojimo procedūrų. Dėl šios priežasties Inspekcija neturėjo teisės (negalėjo) remtis Inspekcijos viršininko įsakymo Nr. VA-186 2004-12-07 įsakymu Nr. 1A-186 „Dėl mokesčio ir baudos už administracinį nusižengimą permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo)“ 9 punkto nuostatomis ir be atskiro Pareiškėjo prašymo atlikti ginčijamos mokestinės prievolės (delspinigių) priverstinio įskaitymo.

Pareiškėjo nuomone, be atskiro Pareiškėjo prašymo atliktas ginčijamos mokestinės prievolės (delspinigių) priverstinis įskaitymas, kai Inspekcija atskiru sprendimu yra informavusi Pareiškėją, kad ginčijamos delspinigių dalies priverstinio išieškojimo / vykdymo procedūros yra sustabdytos, prieštarauja gero mokesčių administravimo, teisingumo, protingumo ir sąžiningumo teisiniams principams, nepagrįstai riboja Pareiškėjo teisę į teisminę gynybą, nes Pareiškėjo inicijuotą mokestinį ginčą dėl mokestinių delspinigių daro niekiniu. Pareiškėjas prašo panaikinti Inspekcijos Sprendimo dalį, kurią buvo įskaityta 10755,91 Eur permoka.

Inspekcija Sprendime nurodė, kad mokesčio ir / ar baudos už administracinius nusižengimus (toliau – bauda už AN) permoka (skirtumo) įskaitytos mokestinės ir / ar baudos už AN nepriemokos, kurias privaloma įskaityti pagal MAĮ 87 straipsnio 1 dalį bei Taisyklių 9.1.1 papunktį.

Inspekcija nurodė, kad vadovaujantis Mokesčių mokėtojo sumokėtų sumų įskaitymo ir mokėjimo prievolių dydžių skirtumo pagal patikslintus mokėjimo prievolių dokumentus tvarkymo taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2004-12-20 įsakymu Nr. VA-193, 9.1 punkte nustatyta tvarka, iš prašyme nurodytos permokos įmokos kodu 1001, 516 Eur 2020-08-07 įskaityta nekilnojamojo turto mokesčio prievolėms pagal 2020-08-06 pateiktas 2017–2018 ir 2019 metų nekilnojamojo turto mokesčio deklaracijas (forma KIT711) padengti, 2,65 Eur įskaityta nekilnojamojo turto mokesčio delspinigių prievolei už 2017 m. padengti ir 10809,24 Eur įskaityta gyventojų pajamų mokesčio delspinigių prievolėms už 2015 m. ir 2016 m. padengti pagal pateiktas 2015 m. ir 2016 m. metines pajamų deklaracijas (forma GPM308).

Komisi ja k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas tenkintinas, skundžiama Sprendimo dalis, pagal kurią buvo įskaityta 10755,91 Eur permokos suma, naikintina ir Pareiškėjo Prašymas grąžinti permoką perduotinas Inspekcijai nagrinėti iš naujo.

Mokestinis ginčas šioje byloje yra kilęs dėl mokesčių administratoriaus Sprendimo dalies, pagal kurią atsisakyta grąžinti Pareiškėjui 10755,91 Eur GPM permoką, nes ši permoka buvo įskaityta ginčijamų GPM delspinigių nepriemokai padengti, pagrįstumo ir teisėtumo.

Ginčo byloje nustatyta, kad Pareiškėjas pateikė Inspekcijai 2020-07-14 prašymą grąžinti iš viso 189071,96 Eur GPM permoką. Inspekcija Sprendimu nusprendė įskaityti dalį permokos nekilnojamojo turto mokesčio prievolėms padengti, 10755,91 Eur permoką GPM delspinigių nepriemokai padengti bei grąžinti neįskaitytą prašomos grąžinti sumos likutį – 177743,87 Eur. Priimdama ginčijamą Sprendimo dalį, Inspekcija vadovavosi Taisyklių 9.1.1 punkto nuostatomis, kurios numato, kad be atskiro mokesčių mokėtojo prašymo mokesčio ir (arba) baudos už administracinius nusižengimus permoka (skirtumas) įskaitoma Inspekcijos administruojamų mokesčių mokestinėms nepriemokoms ir baudų už administracinį nusižengimą nepriemokoms padengti Įskaitymo taisyklių (Inspekcijos viršininko 2004-12-20 įsakymu Nr. VA-193 patvirtintų Mokesčių mokėtojo sumokėtų sumų įskaitymo ir mokėjimo prievolių dydžių skirtumo pagal patikslintus mokėjimo prievolių dokumentus tvarkymo taisyklių – sprendimo pastaba) nustatyta tvarka. Tačiau abi mokestinio ginčo šalys sutinka, jog dėl ginčijama Sprendimo dalimi įskaitytų 10755,91 Eur GPM delspinigių sumos, o būtent dėl Inspekcijos 2020-01-27 sprendimo Nr. (21.222) 500-56, kuria Pareiškėjas buvo neatleistas nuo GPM delspinigių, vyksta mokestinis ginčas ir ginčas Sprendimo priėmimo dieną dar nėra pasibaigęs.

MAĮ 110 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, jeigu dėl atskiro mokesčio to mokesčio įstatymas nenustato kitaip, skundo, kilus mokestiniam ginčui, padavimas stabdo ginčijamų mokesčių, baudų ir delspinigių priverstinį išieškojimą, taip pat mokesčių mokėtojo turimos mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymą minėtosioms sumoms padengti (išskyrus atvejus, kai įskaitoma mokesčių mokėtojo prašymu), tačiau nėra kliūtis taikyti mokestinės prievolės užtikrinimo priemones, nurodytas šio įstatymo 95 straipsnyje, arba pagrindas jas naikinti. Mokestinių ginčų sąvoka pateikta MAĮ 2 straipsnio 22 dalyje – tai ginčai, kylantys tarp mokesčių mokėtojo ir mokesčių administratoriaus dėl sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo ar kito panašaus pobūdžio sprendimo, pagal kurį mokesčių mokėtojui naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis, taip pat dėl mokesčių administratoriaus sprendimo atsisakyti grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą). Pagal MAĮ 145 straipsnio 2 dalį šiame įstatyme numatyta mokestinių ginčų nagrinėjimo procedūra taip pat taikoma nagrinėti mokesčių mokėtojo skundams dėl mokesčių administratoriaus sprendimo neatleisti nuo baudų bei (arba) delspinigių mokėjimo ir mokesčių administratoriaus atlikto mokesčių mokėtojo turimos mokesčio permokos įskaitymo.

Atsižvelgiant į pacituotą teisinį reglamentavimą, yra akivaizdu, jog neatsižvelgiant į tai, kad ginčai dėl mokesčių administratoriaus sprendimo neatleisti nuo baudų bei (arba) delspinigių MAĮ 2 straipsnio 22 dalyje nėra įvardinti kaip mokestiniai, tačiau ir vykstant tokio pobūdžio ginčams mokesčių administratoriaus teisė atlikti mokesčių mokėtojo turimos mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymą ginčijamoms sumoms padengti (išskyrus atvejus, kai įskaitoma mokesčių mokėtojo

prašymu) yra apribota, t. y. vykstant mokestiniam ginčui įskaitymas negali būti atliekamas. Juolab, kad pagal MAĮ 100 straipsnio 1 dalies nuostatas mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies. Vadinasi, atlikus ginčijamų delspinigių įskaitymą, mokesčių mokėtojas nebetektų galimybės pasinaudoti MAĮ įtvirtinta teise būti atleistam nuo ginčijamų delspinigių.

Ginčo byloje yra pateiktas Pareiškėjo 2020-02-14 prašymas Inspekcijai, vadovaujantis MAĮ 110 straipsnio 3 dalimi (mokesčių administratorius, vadovaudamasis protingumo ar ekonominio tikslingumo kriterijais, turi teisę savo iniciatyva nepradėti arba stabdyti mokestinės nepriemokos priverstinio išieškojimo procedūras), sustabdyti (arba) nepradėti Pareiškėjo ginčijamo Inspekcijos 2020-01-27 sprendimo Nr. (21.222) 500-56 pagrindu mokėtinos delspinigių sumos priverstinio išieškojimo procedūros.

Neatsižvelgiant į aukščiau aptartą teisinį reglamentavimą bei į ginče nustatytas aplinkybes (Inspekcija buvo gavusi ką tik paminėtą Pareiškėjo prašymą; Inspekcijai yra žinoma, kad ginčas dėl jos sprendimo, kuriuo mokesčių mokėtoja buvo neatleista nuo dalies delspinigių mokėjimo, yra tęsiamas, nes šiame mokestiniame ginče atsakovu yra pati Inspekcija), Inspekcija ginčijama Sprendimo dalimi atliko permokos įskaitymą ginčijamų GPM delspinigių nepriemokai padengti. Todėl ginčijama Sprendimo dalis naikintina kaip neteisėta ir nepagrįsta.

Iš ginče Inspekcijos 2020-09-22 pateiktos papildomos medžiagos Komisija sprendžia, jog aplinkybę, kad permokos įskaitymo veiksmus Inspekcija atliko pažeisdama aukščiau aptartas MAĮ nuostatas, pripažino ir pati Inspekcija „atstatydamą“ įskaitytus delspinigius, tačiau ginčijamos Sprendimo dalies nepanaikindama. Inspekcijos atstovai skundo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu tvirtino, jog permokos įskaitymas ginčijamai GPM delspinigių sumai padengti nebuvo atliktas ir šį savo tvirtinimą grindė iki Komisijos posėdžio pateiktais Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (toliau – MAIS) dokumentais: mokesčių mokėtojos Pareiškėjo 2020-09-22 balansu, iš kurio matyti, jog mokesčių mokėtoja turi 10726,22 Eur GPM delspinigių mokestinę prievolę bei įplaukų ataskaita, iš kurios matyti mokesčių mokėtojos nesugretintos permokos suma – 10461,80 Eur. Inspekcijos atstovas 2020-09-28 Komisijai papildomai pateiktame paaiškinime nurodė, jog pagal Komisijai pateiktą mokesčių mokėtojos balansą matyti, jog mokėtojos prašomos grąžinti permokos yra nesugretintose sumose, t. y. yra neįskaitytos. Mokesčių mokėtojas turi GPM delspinigių nepriemoką, dėl kurios vyksta mokestinis ginčas ir dėl to MAIS yra atliktas stabdymas, dėl kurio permoka nebuvo sugretinta (įskaityta) su turima nepriemoka, tačiau ji yra „rezervuota“ įskaitymui. Pasibaigus mokestiniam ginčui, minėta permoka susidengs su turima nepriemoka. Inspekcijos atstovas, be kita ko, nurodė teisinį sprendimo negrąžinti GPM permokos pagrindą: MAĮ 87 straipsnio 1 dalies, Taisyklių 9.1.1 punkto nuostatas, Inspekcijos viršininko 2005-09-16 įsakymu Nr. VA-67 patvirtintų Mokesčių mokėtojų skolingumo taisyklių 7 punktą, klasifikatoriaus 2.1.5 papunktį, pagal kuriuos ginče aptariamas mokesčių mokėtojas laikomas skolingumu biudžetui (ginčijamos sumos yra sustabdytos, tačiau vertintinos kaip nepriemokos), Inspekcijos viršininko 2004-12-20 įsakymu Nr. VA-193 patvirtintas Mokesčių mokėtojo sumokėtų sumų įskaitymo ir mokėjimo prievolių dydžių skirtumo pagal patikslintus mokėjimo prievolių dokumentus tvarkymo taisyklės, pagal kurių nuostatas buvo įvertintos turima permoka ir nepriemoka (atliktas palyginimas (sugretinimas) ir nepriemokos dydį viršijusi permoka grąžinta mokesčių mokėtojais, kita dalis sustabdytos nepriemokos pasibaigus su mokesčiais susijusiems ginčams bus įskaityta / arba grąžinta mokėtojais pagal Taisyklės.

Pažymėtina, jog Inspekcijos atstovo minimų Mokesčių mokėtojo sumokėtų sumų įskaitymo ir mokėjimo prievolių dydžių skirtumo pagal patikslintus mokėjimo prievolių dokumentus tvarkymo taisyklių 3.17 punkte palyginimas (sugretinimas) apibrėžtas kaip mokėjimo prievolių (mokestinių nepriemokų ir mokestinių permokų ar skirtumo) sumų arba mokėjimo prievolių ir įmokų sumų palyginimas, nustatant šių sumų likutį, o šių taisyklių 10 punktą (2019-01-29 įsakymo Nr. VA-8 redakcija, galiojanti nuo 2019-01-30) imperatyviai nurodo, jog mokestinio patikrinimo metu priskaičiuotų mokesčių, baudų, paskirtų pagal MAĮ ar kitus mokesčių įstatymus, delspinigių sumos, nepraėjus MAĮ IX skyriuje „Mokesčių administratoriaus sprendimų apskundimas. Mokestiniai ginčai“ nustatytiems apskundimo terminams bei nurodytame MAĮ skyriuje nustatyta tvarka ginčijamos mokesčių, baudų, paskirtų pagal MAĮ ar kitus mokesčių įstatymus, delspinigių sumos

sumokėtomis įmokomis ar susidariusia permoka ir (ar) skirtumu nedengiamos be mokesčių mokėtojo prašymo.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, jog nors Inspekcijos atstovai skundo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu tvirtino bei po skundo nagrinėjimo pateiktu paaiškinimu įrodinėjo, jog ginče aptariama Pareiškėjui negražinta GPM permoka nebuvo įskaityta ginčijamiems GPM delspinigiams padengti, o buvo tik „rezervuota įskaitymui“, tačiau Inspekcijos atstovų pozicija bei jų papildomai pateikti MAIS dokumentai nepaneigia ginčijamo Sprendimo rezoliucinės dalies išvados, jog Pareiškėjui GPM permoka yra negražinta. Komisija papildomai pažymi, kad pagal MAĮ 34 straipsnį mokesčių administratorius atliekamus veiksmus, kuriais įgyvendindamos jam MAĮ suteiktos teisės, įformina sprendimais. Todėl, jei neliko Sprendime nurodyto įskaitymo fakto, privalo būti priimtas atitinkamas dokumentas (sprendimas).

Atsižvelgiant į tai, jog Sprendimo dalis, kuria Inspekcija Pareiškėjo turimą 10755,91 Eur permoką įskaitė ginčijamų GPM delspinigių nepriemokai padengti, yra naikinama, nes yra neteisėta, o pagal MAĮ 87 straipsnio nuostatas kompetenciją spręsti permokėtų sumų gražinimo mokesčių mokėtojams klausimą turi tik mokesčių administratorius, Pareiškėjo prašymas gražinti permoką perduodamas Inspekcijai nagrinėti iš naujo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020-08-24 sprendimo Nr. 331-977638 dalį, kuria 10755,91 Eur permoka įskaityta GPM delspinigių nepriemokai padengti ir Pareiškėjo prašymą gražinti permoką perduoti Inspekcijai nagrinėti iš naujo.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu dėl mokestinio ginčo, turi teisę šį sprendimą apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskūsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos narė, pavaduojanti komisijos pirmininką	Rasa Stravinskaitė
Komisijos narys	Evaldas Raistenskis
Komisijos narys	Andrius Venius
Komisijos narė	Vilma Vildžiūnaitė